

Fred Østgaard 1950-2008

PUBLISERT 7. februar 2009

Hastig søndag 30. november ble Fred fysisk borte for oss. Med seg tok han en klinisk innlevelsessevne, fleksibilitet og arbeidskapasitet som mange mennesker bærer frukter av i form av nytt livsmot og livsinnhold.

Hos pasientene han arbeidet med helt til det plutselige siste, vil dette innholdet være blandet med en traumatiserende tapsopplevelse. Uansett hvor godt Freds etterlatte kolleger måtte ta hånd om dem, vil bruddet måtte bæres inn i fremtiden.

Diagnostiske standardforståelser og psykoterapeutiske standardteknikker og prosedyrer som er ment å utslette skillet mellom ulike terapeuters forstående og handlende særpreg, er ikke forståelser, men fiksjoner. Realiseringen av dem er en prinsipiell umulighet. Man må stå fjernt fra den kliniske virkelighet for å få til å tro at hver enkelt av Freds etterlatte pasienter kan sikres en videreføring av den samme personlige relasjonen som de hadde til ham. *Det næreste* i denne virkeligheten er sorgen som nå tynger på begge sider av det terapeutiske rom.

Fred var ferdig utdannet psykolog i 1980. Etter hans fullføring av klinisk spesialisering har vi siden slutten av 80-tallet og frem gjennom to decennier frem til i høst hatt glede av hans inspirerende deltagelse i vårt seniorkollegium av privatpraktiserende

spesialister i Fredrikstad-regionen, som gjennom mange år har holdt sammen i en gjensidig veilednings- og fagutviklingsgruppe, med møter annenhver uke. I dette fellesskapet utstrålte han en varm vilje og evne til å gi av seg selv, og hans fagbidrag var alltid særpregede, på personlig nærgående måter.

Freds natur var artistisk. Han var opptatt av annerledeshetens potensialer, han trivdes med uferdige underveisperspektiver, og han likte å opptre: lese, vise, illustrere. Gjennom de siste månedene var han krevende engasjert som rollehaver i TV-serien «Hvaler».

Som kliniker var Fred innlevende og individsentrert. Han våget den graden av relasjonell nærhet og frihet fra manualisme som gjør en forskjell for pasienten, og evidens søkte han i den enkeltes unike livslidelse fremfor tekniske betraktninger over statistiske mangfold.

Fred var en utpreget hermeneutiker, med liten tro på uniformerende, diagnostiske rammeverk og manualoverstyrt, teknisk bundet begrensning av det terapeutiske bevegelsefeltet. Desto større tro hadde han på terapeutisk fremgang gjennom det ugjentagbare. Og ubeskrivelige.

Han kunne hente pasientene - gjerne de yngste og ungdommeligste - frem fra trassig taushet og skamfylte drømmer, hensynkninger i fasader og interiører, nederlag og triumfer. Han kunne favne og følge deres smerteligste faser og felter, all hverdagslig opptatthet av klær, titler, biler, reiser og planer, og posisjoneringer i forhold til politikk, religion - og ubegrenset annet. Han kunne følge dem derfra med den tålmodighet som trengtes for ikke å miste takten i kontakten. Og han kunne tie, og rolig tie, frem til de gyldne øyeblikkene hvor en intuitivt ledet intervensjon kunne forløse en fremgang.

To av Freds seneste innledningsbidrag til kollegiet er sammenfattet under følgende overskrifter:

1) «Om den terapeutiske betydningen og gevinsten - med særlig henblikk på etablering og styrking av terapeutisk allianse - av å møte og følge pasienten i hans daglige og praktiske, psykologiske virkelighet.»

2) «Frem fra gjemselen bak håret. Eksistensielle og terapirelasjonelle perspektiver på langtidsbehandling av en sosialt sterkt tilbaketrukket ungdom.»

Universet har ingen løsrevet separasjonssone hvor det går evig an å gjemme - og glemme. Ingen atskilthet kan overskride vår grenseløse sammenheng og ultimate enhetlighet. Selv sorte hull legges åpne langs tiden. Kvantelovene under tidens bunn gir dem åpning for å lyse, og gi seg selv og sitt innhold tilbake - til uatskilleligheten.

Freds bølger fortsetter kort sagt å *være*; - blant oss og med oss.

Her fortsetter de å bevege oss.

Og slik vil de fortsette å gjøre oss vel.

Jack Falao

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 2, 2009, side